

แบบรายงานการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ประชุมและเสนอบทความ  
หรือผลงานทางวิชาการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ชื่อ/นามสกุล นางนิสรารณณ์ เพ็ชรสุทธิ อายุ 42 ปี

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาเอก

1.2 ที่ทำงาน สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โทรศัพท์ 02-31083-82

1.3 ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) สภาวะการทำประมงหอยพอก (*Polymesoda (Beloina) erosa* Solander,1786) ในตำบลหนองคันทรอง อำเภอเมือง จังหวัดตราด ภาคตะวันออกของประเทศไทย: การรายงานเบื้องต้น

(ภาษาอังกฤษ) Fishery Status of Common Geloina (*Polymesoda (Beloina) erosa* Solander,1786) in Nong-Khanthrong Sub-district, Muang District, Trat Province, Eastern Thailand: a Preliminary Report

สาขาหลัก วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สาขาย่อย เทคโนโลยีการเกษตร

สาขาที่เกี่ยวข้อง วิทยาศาสตร์การประมง

เพื่อ  ประชุม/เสนอบทความ  ศึกษา  ฝึกอบรม และดูงาน

แหล่งให้ทุน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศที่ไป อินโดนีเซีย

ระหว่างวันที่ 7-9 พฤศจิกายน 2560

ภายใต้โครงการ International Fisheries Symposium 2017 (IFS 2017)

ของหน่วยงาน ASEAN FEN <http://ifs2017.ub.ac.id>

ส่วนที่ 2 บทคัดย่อหรือสรุปย่อของหลักสูตร/เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น (ไม่เกิน 10 บรรทัด)

Abstract:

The ASEAN-FEN is a team of university-based consortia representing the fisheries and aquaculture oriented institutions within Southeast Asia. The ASEAN-FEN is established by agreement of its nine core members for the purpose of supporting and enhancing fisheries and aquaculture through education, research, and public outreach. The main objective of ASEAN-FEN is to support and facilitate the activities of educators, scientists, and responding to local, regional, national, and international issues on fisheries and aquaculture. University of Brawijaya proudly deliver a annual activities of ASEAN-FEN, this seventh international fisheries symposium (IFS2017) organized in Batu City, Indonesia, from 7th – 9th November 2017 hosted by University of Brawijaya (UB).

**Keywords:** ASEAN-FEN, University of Brawijaya, international fisheries symposium

### ส่วนที่ 3 ข้อมูลที่ได้รับจากการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ประชุมและเสนอบทความหรือผลงานทางวิชาการ ตามหัวข้อต่อไปนี้

#### 3.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสนองานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์การประมง และงานสาขาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ให้นักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การประมงและสาขาอื่นๆที่เกี่ยวข้องจากประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมการประชุมรับทราบ
2. เพื่อพบปะนักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การประมงและสาขาอื่นๆที่เกี่ยวข้องจากประเทศต่างๆ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำวิจัย
3. เพื่อให้ทราบงานวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์การประมง และสาขาอื่นๆที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน และสามารถนำมาประยุกต์ พัฒนา ต่อยอด ในเรื่องการทำวิจัย เรียนการสอน สำหรับนักศึกษาในปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา

3.2 รายละเอียดเกี่ยวกับการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน ประชุมและเสนอบทความหรือผลงานทางวิชาการ ควรรายงานให้มีรายละเอียดและเนื้อหามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยบรรยายสิ่งที่ได้สังเกต รู้เห็น หรือได้รับการถ่ายทอดมาให้ชัดเจนในหัวข้อต่างๆ

## รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอบทความหรือผลงานทางวิชาการ

### 1. ชื่อเรื่องที่เตรียมไปเสนอบทความหรือผลงานทางวิชาการในที่ประชุม และบทสรุปย่อ

ชื่อเรื่อง “สภาวะการทำประมงหอยพอก (*Polymesoda (Beloina) erosa* Solander, 1786) ในตำบลหนองคันทรัง อำเภอมะนัง จังหวัดตราด ภาคตะวันออกของประเทศไทย: การรายงานเบื้องต้น”

#### บทสรุปย่อ

สภาวะการทำประมงหอยพอก (*Polymesoda (Beloina) erosa*) ในตำบลหนองคันทรัง อำเภอมะนัง จังหวัดตราด ภาคตะวันออกของประเทศไทย ได้ดำเนินการสำรวจชาวประมงที่ทำการประมงหอยพอก ในตำบลหนองคันทรังซึ่งเป็นชุมชนประมงชายฝั่งทะเลของจังหวัดตราด ได้สำรวจทุกๆ 4 เดือนตลอดระยะเวลาการศึกษาในปี 2560 โดยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม ซึ่งได้สัมภาษณ์ครัวเรือนชาวประมงชายฝั่งที่ทำการประมงหอยพอก เกี่ยวกับการทำประมงหอยพอกและการเก็บเกี่ยว นอกจากนี้มีการสอบถามถึงข้อมูลโดยทั่วไปเพื่อค้นหาข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือนและคำถามเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงหอยพอก

จากการสำรวจพบว่าชาวประมงที่ทำประมงหอยพอก มีรายได้จากการขายหอยพอกเป็นแหล่งรายได้หลักซึ่งนับเป็นร้อยละ 90-100 ของรายได้ของครัวเรือน การทำการประมงหอยพอกพบในเดือนมกราคมถึงเดือนสิงหาคม 2560 พบว่าการเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตมากที่สุดคือเดือนมีนาคม-กรกฎาคม (40-50 กิโลกรัม/วัน/คน) ส่วนเดือนสิงหาคมได้ผลผลิตค่อนข้างน้อย (20-30 กิโลกรัม/วัน/คน) สำหรับช่องทางการกระจายผลผลิตหอยพอก ที่พบบ่อยขายผ่านตลาดในประเทศหรือร้านค้าปลีกและขายผ่านผู้ค้าส่งไปยังร้านค้าปลีกสำหรับผู้บริโภคนอกพื้นที่ในราคา 15-25 บาท/กิโลกรัม จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำการประมงหอยพอกมีดังนี้ (1) การเพิ่มจำนวนของชาวประมง (2) การลดลงของปริมาณหอยพอกในพื้นที่ศึกษา และ (3) ความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มมากขึ้น จึงได้มีข้อเสนอแนะให้ชาวประมงพื้นบ้านในพื้นที่ดังกล่าวควรได้รับการสนับสนุนและให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการเพาะเลี้ยงหอยพอก และการเก็บเกี่ยว รวมทั้งการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์จากหอยพอกด้วย

#### วัตถุประสงค์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงสภาวะการทำประมง ต้นทุนผลตอบแทน และเศรษฐกิจสังคมของชาวประมงพื้นบ้านในการทำประมงหอยพอก ในพื้นที่ตำบลหนองคันทรัง อำเภอมะนัง จังหวัดตราด ภาคตะวันออกของประเทศไทย

## 2. ชื่อเรื่องบทความของผู้อื่นที่เสนอในที่ประชุม

2.1 “Supplementation of Phytase Enzyme within Formulated Feed to Improve Digestibility, Growth Rate, Feed Efficiency, Protein and Energy Retention of Yellow Catfish (*Mystus nemurus*)”

by Karindra Mulia Putra, Randy Kukuh Prakoso, Horriyatu Solehah, Aprillia Mawaddah Rochmawati and Muhammad Arief

2.2 “The Effect of Curcuma (*Curcuma xanthorrhiza roxb*) Within Manufactured Feed against to Increase Growth Rate, Feed Efficiency, Digestibility of Crude Protein and Crude Fiber of Dumbo Catfish (*Clarias sp.*)”

by M. Misbahul Ulum, Meta Zubaida, Muhammad Arie, Prayogo

2.3 “Prediction of Supratidal Area for Turtle Nesting Sites with Remote Sensing and Geographic Information Systems, A Case study in Pacitan, Southern Java Sea”

by Arief Darmawan, Dhira Khurniawan Saputra, DewaGede RakaWiadnya, Abdul Malik Gusmida

2.4 “Exploring the Social-Ecological System of Small Scale Fisheries Management: The Case of Seagrass-Fisheries Linkages at Bintan Island, Riau Islands Province, Indonesia”

by Luky Adrianto , F. Anggraeni and M. Arkham

## 3. กรณีการเข้าร่วมประชุมและเสนอบทความหรือผลงานทางวิชาการที่เห็นว่าน่าเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้

### ทราบ

1. เรื่อง “Status of and Challenges to Sustainable Management of Fisheries in Southeast Asia and the World” โดย Yimin Ye, Chief, Marine and Inland Fisheries Branch Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome Italy

เป็นการศึกษาด้านการจัดการทรัพยากรประมงถึงสถานะและแนวโน้มของทรัพยากรประมงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เปรียบเทียบกับทั่วโลก เนื่องจากการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำก่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร และส่งผลทางด้านสังคมเศรษฐกิจทั่วโลก ผลผลิตของปลา 167 ล้านตัน ซึ่งนับเป็นร้อยละ 17 ของอาหารที่ให้โปรตีนแก่คนทั่วโลก องค์การสหประชาชาติ ได้คำนึงถึงการพัฒนายั่งยืนจึงได้ตั้งเป้าหมายในปี 2015 ถึงเรื่องการพัฒนาและการฟื้นฟูทรัพยากรประมงให้เกิดการยั่งยืน โดยตั้งเป้าหมายให้มีสต็อกของทรัพยากรปลาเหลืออยู่ร้อยละ 30 ตั้งแต่ปี 2009 สำหรับใน

ภูมิภาคเอเชียเป็นแหล่งผลิตปลาที่ใหญ่ที่สุดของโลก ในปี 2015 มีผลผลิตปลาที่ได้จากการจับ คิดเป็นร้อยละ 60 ของโลก ส่วนผลผลิตปลาที่ได้จากการเพาะเลี้ยงมีมากถึงร้อยละ 89 ของโลก

2. เรื่อง “ Growth, Biomass and Biochemical Content of *Dunaliella* sp. Under different salinities” โดย Muhammad Fakhri, Nasrullah Bai Arifin, Ating Yuniarti, Anik M. Hariati, Arning Wilujeng Ekawati, Department of Aquaculture University of Brawijaya, Malang Indonesia.

เป็นการศึกษาถึงการเจริญเติบโต มวลชีวภาพ และองค์ประกอบทางเคมีของสาหร่ายขนาดเล็ก *Dunaliella* sp. ซึ่งเป็นสาหร่ายที่มีศักยภาพในการผลิตโปรตีนและเม็ดสี (pigment) ใช้ประโยชน์เป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์น้ำ โดยการตรวจสอบหาปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของสาหร่าย ภายใต้การเลี้ยงสาหร่ายที่ความเค็มต่างๆ กัน ที่ 5, 15, 25 และ 35 ส่วนในพัน (ppt) และมีการควบคุมปัจจัยอื่นๆ เช่น ความเข้มแสง (light intensity) ช่วงความมืดและความสว่าง (light:dark cycles) เป็นระยะเวลา 5 วัน ผลการศึกษาพบว่า ช่วงความเค็มที่เหมาะสมที่สุดในการเจริญเติบโต มวลชีวภาพ และปริมาณ chlorophyll-a,  $\beta$ -carotene ของสาหร่าย *Dunaliella* sp. คือที่ความเค็ม 15 ส่วนในพัน (ppt)

#### ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อาจแบ่งหัวข้อย่อยออกเป็นสิ่งที่ประทับใจ ผลพลอยได้ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เป็นต้น

##### ประโยชน์ที่ได้รับ

การประชุมวิชาการในครั้งนี้เป็นการประชุมที่เกี่ยวข้องกับทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์การประมง ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาในหลายๆด้าน เช่น เทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทรัพยากรสัตว์น้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์น้ำ การจัดการสุขภาพของสัตว์น้ำ การจัดการชุมชนประมง อาหารและความปลอดภัยของอาหารสัตว์น้ำ การจัดการประมงอย่างยั่งยืน และเทคโนโลยีหลายๆ ด้านที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่อีกหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์การประมง นอกจากนี้มีการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ จากหลากหลายประเทศ และมีการนำเสนอผลงานวิจัยแบบปากเปล่า (Oral presentation) และการนำเสนอผลงานวิจัยแบบโปสเตอร์ (Poster presentation)



## ภาพที่ 1 บรรยากาศในการเข้าร่วมการนำเสนอผลงานวิจัยแบบปากเปล่า

การเข้าร่วมประชุมวิชาการในครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้ และความก้าวหน้าของวิทยาการสมัยใหม่ในด้านวิทยาศาสตร์การประมงมากขึ้น ทั้งยังได้พบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการกับนักวิจัย และผู้ร่วมงานที่เดินทางมาเข้าร่วมประชุมในหลายๆ ประเทศ ซึ่งได้นำเสนองานวิจัยด้วยตัวเอง และยังเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้ามีความตั้งใจในการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การประมงต่อไป

### ผลพลอยได้

การไปร่วมประชุมครั้งนี้ได้มีโอกาสไปทัศนศึกษา ณ สถานที่จัดการประชุมวิชาการนานาชาติ ที่เมืองบาตู เป็นโรงแรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีชื่อเสียงของเมืองบาตู ชื่อ Kusuma Agrowisata Resort & Convention Hotel ซึ่งนอกจากเป็นโรงแรมชื่อดังในเมืองบาตูแล้ว ยังมีพื้นที่ที่ทำเป็นสวนผัก ผลไม้ ปลอดภัยต่าง ๆ และมีการแปรรูปขายให้แก่นักท่องเที่ยวและส่งออกไปยังต่างประเทศด้วย

Kusuma Agrowisata ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2534 และเป็นหนึ่งในผู้บุกเบิกการท่องเที่ยวในประเทศอินโดนีเซีย เป็นโรงแรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร นอกจากนี้ยังมีบริการนำเที่ยวในสวนผลไม้ เช่น แอปเปิ้ล ส้ม ฝรั่ง แก้วมังกร สตรอเบอร์รี่ และผักปลอดภัยต่าง ๆ พื้นที่ท่องเที่ยวตั้งอยู่ที่ระดับความสูงประมาณ  $\pm 1,000$  เมตรจากพื้นผิวทะเลและอากาศจะเย็นสบาย สามารถเลือกเก็บผลไม้สดๆ ได้โดยตรงจากต้นขณะที่เดินเที่ยวชมสวน พร้อมกับคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ซึ่งจะอธิบายเกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชและข้อมูลอื่นๆ ที่ข้องเกี่ยวกับพืชผัก ผลไม้ในสวน



## ภาพที่ 2 สวนแอปเปิ้ลที่ Kusuma Agrowisata เมืองบาตู ประเทศอินโดนีเซีย

สำหรับ Kusuma Agro Industry ก่อตั้งขึ้นในปีพ. ศ. 2543 ก่อตั้งขึ้นในชื่อว่า Home Industry ซึ่งผลิตแอปเปิ้ลที่ผ่านการผลิตภายใต้หมวดธุรกิจ Kusuma Agrowisata (apple and trading apple) เริ่มต้นผลิตแอปเปิ้ลสายพันธุ์ต่างๆ เช่น apple jenang, apple wingko, apple cider & apple vinegar ต้นปี 2549 อุตสาหกรรมแบ่งออกเป็นหมวดอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์เริ่มวางจำหน่ายใน East Java, Central Java, Jakarta และ Bali

ในช่วงต้นปี 2554 ผลิตภัณฑ์เริ่มทำการวางตลาดทั่วประเทศอินโดนีเซียและมีผู้จัดจำหน่ายทั่วประเทศอินโดนีเซียและเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแผนกอุตสาหกรรมยังคงมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพและยังคงสร้างสรรค์นวัตกรรมและเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่เรียกว่า SIIPLAH ซึ่งผลิตภัณฑ์บางอย่างที่เป็นที่รู้จักกันดีในท้องตลาดคือ SARI BIPAH SIIPLAH และ TEH SIIPLAH และคาดว่าผลิตภัณฑ์สามารถจับคู่กันและกลายเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจเครื่องดื่มในประเทศอินโดนีเซีย

### ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้งที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย และให้การสนับสนุนค่าลงทะเบียน ค่าเดินทาง ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าที่พัก ในการไปนำเสนอผลงานวิจัยแบบปากเปล่า (Oral presentation) ณ ต่างประเทศ ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการดีที่ทางมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนในเรื่องดังกล่าว โดยจะเป็นการส่งเสริมให้อาจารย์ไปเสนอบทความ หรือผลงานวิจัยในระดับนานาชาติมากขึ้น

สำหรับการนำเสนอแบบโปสเตอร์ (Poster presentation) มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุน ค่าลงทะเบียน ค่าเดินทาง ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าที่พักเช่นเดียวกัน เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานวิจัยของ คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงสู่ระดับสากลให้มากขึ้น โดยควรจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายดังกล่าว 2 ครั้งต่อปี เพื่อเปิดโอกาสให้อาจารย์ของมหาวิทยาลัยได้ไปพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ กับนักวิจัยในหลากหลายประเทศ เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ได้รับ การตีพิมพ์ผลงานลงในวารสารทางวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล มี Impact Factor อาจพิจารณาให้เป็น เงินรางวัล ค่าตอบแทน เพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยรามคำแหงให้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย อีกทั้งยัง เป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย และสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์ในการทำวิจัยต่อไป

(ลงนาม).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิสรภรณ์ เพ็ชรสุทธิ)

ผู้รายงาน

ส่วนที่ 5. ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของเจ้าสังกัด และโครงการที่ดำเนินงานต่อไป (ยกเว้นกรณี ผู้รายงานเป็นข้าราชการตั้งแต่ระดับอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป)

#### 5.1 ความเห็นของหัวหน้าภาควิชา

.....  
.....  
.....

(ลงนาม).....

(อาจารย์ยิ่งยง เมฆลอย)

ผู้ประสานงานสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

#### 5.2 ความเห็นของคุณบดี



.....  
.....  
.....

(ลงนาม).....

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ มุสิก)

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์